

ERKLÆRING OM PARTSHJELP

til

Høyesterett

Oslo, 8. juni 2026

Vår ref.: 326672-001

Sak 26-089062SIV-HRET

Ankende part 1:	Norges Naturvernforbund Mariboegate 8, 0183 Oslo
Prosessfullmektig:	Advokat Asle Bjelland, CMS Kluge Advokatfirma AS
Ankende part 2:	Natur og Ungdom Torggata 34, 0183 Oslo
Prosessfullmektig:	Advokat Amund Noss, CMS Kluge Advokatfirma AS
Ankemospart:	Engebø Rutille and Garnet AS Postboks 1, 6806 Naustdal
Prosessfullmektig:	Advokat Marie Agerup Kildahl, Kvale Advokatfirma DA
Saken gjelder:	Sakskostnader i miljø saker – forholdet til Århuskonvensjonen

**CMS Kluge Advokatfirma
Stavanger**
Olav Kyrres gate 21, Herbarium
Postboks 277
4068 STAVANGER

Tel: 51 82 29 00
Fax: 51 82 29 01
E-post: post@cms-kluge.com

CMS Kluge Advokatfirma Oslo
Bryggegate 6
Postboks 1548, Vika
0117 OSLO

Tel: 23 11 00 00
Fax: 23 11 00 01
E-post: post@cms-kluge.com

CMS Kluge Advokatfirma Bergen
Allehelgensgate 2
Postboks 394 Sentrum
5805 BERGEN

Tel: 55 21 98 00
Fax: 55 21 98 01
E-post: post@cms-kluge.com

Organisasjonsnummer
913 296 117 MVA

Bank
9685.27.21690 (driftskonto)
8396.07.70946 (driftskonto EUR)
9685.27.21755 (klientmidler)
9685.27.54068 (eiendomsmegling)
SWIFT: HANDNOKK

1 INNLEDNING

Følgende organisasjoner erklærer herved partshjelp i saken til fordel for ankemotpartene Norges Naturvernforbund og Natur og Ungdom, jf. tvisteloven § 15-7 første ledd bokstav b:

- 1) Den Norske Turistforening (org.nr. 979 469 241)
- 2) Spire (org.nr. 912 159 167)
- 3) Norsk Friluftsliv (org.nr. 971 262 834)
- 4) Hold Norge Rent (org.nr. 914 773 547)
- 5) Sabima (org.nr. 980 202 062)
- 6) NOAH – for dyrs rettigheter (org.nr. 971 275 510)
- 7) Besteforeldrenes klimaaksjon (org.nr. 998 636 779)
- 8) Forum for utvikling og miljø (org.nr. 971 274 646)
- 9) Framtiden i våre hender (org.nr. 970 221 115)
- 10) BirdLife Norge (org.nr. 970 089 748)
- 11) Norske Lakseelver (org.nr. 971 281 693)

2 PARTSHJELPERNES ANFØRSLER

Saken gjelder et spørsmål av stor prinsipiell betydning, nemlig forholdet mellom tvistelovens regler om sakskostnader i kapittel 20 og statens plikt etter Århuskonvensjonen til å påse at sakskostnader i miljøraker ikke er uoverkommelig dyre. Spørsmålet har ikke tidligere blitt behandlet av Høyesterett.

Vurderingen av om en miljøraker er uoverkommelig dyr, kan ikke isoleres til den aktuelle saken og den aktuelle saksøker. Kostnadene i alle instanser må tas i betraktning, både egne kostnader og ansvaret for motpartens sakskostnader. Dessuten må det tas i betraktning hvilken signaleffekt sakskostnadsavgjørelsen har. De samlede kostnadene kan ikke være så høye at de avskrekker andre fra å fremme miljøraker.

Det er behov for at Høyesterett avklarer at de idømte sakskostnadene ikke lar seg forene med Norges folkerettslige forpliktelser etter Århuskonvensjonen. Partshjelperne slutter seg fullt ut til de påstandsgrunnlag som miljøorganisasjonene gjør gjeldende. Sakens karakter vil ikke bli endret som følge av partshjelpen.

Dersom ERG skulle bestride partshjelpen bes det om frist for å inngi supplerende merknader.

Partshjelperne vil bli representert av miljøorganisasjonenes prosessfullmektiger. Under en eventuell muntlig ankeforhandling vil innleggende bli samordnet, slik at partshjelpen ikke får betydning for hvor mye tid som bør settes av til ankeforhandlingen.

3 NÆRMERE BESKRIVELSE AV PARTSHJELPERNE

3.1 Den Norske Turistforening

Hovedformålet til Den Norske Turistforening (DNT) er å arbeide for et enkelt, aktivt, allsidig og naturvennlig friluftsliv, for sikring av allemannsretten og friluftslivets natur- og kulturgrunnlag. Foreningen ble stiftet i 1868 og har om lag 338 000 medlemmer (2025).

DNTs nye veivalg (strategi) «Felleskap med og i naturen» ble vedtatt på Landsmøte i 2025. Med denne ønsker DNT blant annet å styrke arbeidet med å ta vare på naturen for kommende generasjoner.

3.2 Spire

Hovedformålet til Spire er å endre de samfunnsstrukturene som opprettholder en urettferdig fordeling av økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter og ressurser. Sentralt i Spire sitt arbeid er miljømessig bærekraftig utvikling. Foreningen ble stiftet i 2004 og har om lag 1 300 medlemmer (2025).

3.3 Norsk Friluftsliv

Hovedformålet er å løse og samordne saker av felles interesse og fremme disse ovenfor myndighetene og andre aktuelle målgrupper samt styrke friluftslivets posisjon og utbredelse i samfunnet. Norsk Friluftsliv arbeider for å skape økt forståelse og kunnskap om friluftslivets gevinster for den enkelte og samfunnet, sikre friluftslivets naturgrunnlag, fremme allemannsretten og naturvennlig og hensynsfull ferdsel på eget ansvar.

Norsk Friluftsliv er en fellesorganisasjon for 19 friluftsansjoner, med til sammen rundt én million medlemskap og nær 5000 lag og foreninger. Foreningen ble stiftet i 1989.

3.4 Hold Norge Rent

Hovedformålet er å arbeide mot forsøpling, og er tuftet på at forsøpling er et felles ansvar. Hold Norge Rent leder Norges arbeid for frivillig opprydding av forsøpling, og engasjerer frivillige, næringsliv og myndigheter til innsats mot forsøpling, også gjennom kunnskap og forebyggende arbeid. Hold Norge Rents strategi er å styrke Norges innsats mot forsøpling gjennom engasjement, samarbeid og kunnskapsdeling.

Foreningen ble stiftet i 2014 og har 140 medlemmer (per 4. juni 2026). Medlemmene er bedrifter, offentlige virksomheter og ideelle organisasjoner.

3.5 Sabima

Sekretariatet i Sabima består av biologer og naturforvaltere som sprer kunnskap om økologiske sammenhenger og foreslår politiske løsninger. Hovedformålet er å arbeide for å sikre biomangfoldet for fremtida gjennom egne initiativ og ved å støtte medlemsforeningenes arbeid.

Sabima er en paraplyorganisasjon for de biologiske foreningene i Norge, med til sammen 20 000 medlemskap. Foreningen ble stiftet i 1996 og har følgende medlemsforeninger: BirdLife Norge, Norges Sopp- og nyttevekstforbund, Norsk Entomologisk Forening, Norsk Botanisk Forening, Norsk Zoologisk Forening, Norsk Biologforening, Norsk Havforskerforening, Norsk Økologisk forening og Nordisk Kulturlandskapsforbund – Norge.

3.6 NOAH – for dyrs rettigheter

Hovedformålet er å arbeide for å øke respekten for dyr i samfunnet, herunder vern av ville dyr og deres livsgrunnlag. NOAH har vært part i en rekke saker for norske domstoler.

Foreningen ble stiftet i 1989 og har om lag 22 000 støttemedlemmer.

3.7 Besteforeldrenes klimaaksjon

Hovedformålet er å sikre fremtiden for barn og unge og støtte de i deres kamp for et levelig miljø på jordkloden. Besteforeldrenes klimaaksjon (BKA) arbeider med å påvirke opinion og politiske beslutninger og arbeider for omfattende kutt i utslipp av klimagasser.

Foreningen ble stiftet i 2012 og består av om lag 10 600 medlemmer (juni 2026).

Besteforeldrenes klimaaksjon var også partshjelp da Klimasak I ble behandlet i Høyesterett.

3.8 Forum for utvikling og miljø

Hovedformålet er å tilrettelegge for felles politikkutvikling i internasjonale miljø- og utviklingsspørsmål og drive politisk påvirkning på prioriterte områder. Videre bygger formålet på å være et faglig kompetansemiljø på internasjonale miljø- og utviklingsspørsmål, samt en sentral møteplass for freds-, miljø- og utviklingsorganisasjoner i Norge.

Foreningen ble stiftet i 1993 og består av 67 medlemmer og to støttemedlemmer. Medlemmene er andre organisasjoner, ikke enkeltpersoner.

3.9 Framtiden i våre hender

Framtiden i våre hender (FIVH) sin visjon er en rettferdig verden der mennesker, naturen og klimaet ivaretas. Hovedformålet er å få gjennomslag for samfunnsendringer som reduserer overforbruk og global ulikhet. FIVH sin strategi er blant annet å løfte solidaritet og menneskerettigheter som en integrert del av løsningen på klima- og miljøkrisen.

Foreningen ble stiftet i 1974 og består av om lag 50 000 medlemmer.

3.10 BirdLife Norge

BirdLife Norge ble stiftet i 1957. Årsmeldingen for 2025 angir 13 990 medlemmer ved årets slutt i 2025.

Et av foreningens formål er å verne om naturen, særlig fuglefaunaen.

3.11 Norske Lakseelver

Norske Lakseelver er en partipolitisk nøytral og landsomfattende forening for forvaltningslag eller tilsvarende sammenslutninger i vassdrag med anadrom laksefisk. Norske Lakseelver representerer forvaltningslag i 129 lakseførende vassdrag. Medlemslagene er spredt over hele landet fra Lakselv og Kongsfjordelva i nord, til Mandalselva og Audna i sør. Gjennom medlemslagene representerer Norske Lakseelver om lag 10 000 fiskerettshavere. Det utgjør ca. 70 % av alle rettighetshavere til laksevassdrag i Norge.

Foreningens formål er å ivareta medlemslagene, øvrige forvaltere og allmennhetens interesser med bevaring, bruk og utvikling av de ressurser som knytter seg til ville anadrome laksefisk, herunder laks, sjøørret og sjørøye, i henhold til lakse- og innlandsfiskloven.

Norske Lakseelver opptrådte som partshjelper da saken om deponering av gruveavfall i Førdefjorden ble behandlet i Høyesterett.

* * *

Oslo, 8. juni 2026
CMS Kluge Advokatfirma AS

Asle Bjelland
advokat

Amund Noss
advokat